به نام خــداوند جــان‌آفــرین

دانشگاه علوم پزشکی لرستان

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

فرم طرح دوره برای دروس (ترکیبی، حضوری، و مجازی)

(برای یک دوره درس کامل، برای مثال: ۱۷ جلسه‌ی دو ساعته برای یک درس دو واحدی)

اطلاعات کلی درس:

نام دانشکده: پرستاری و مامایی خرم آباد **گروه آموزشی: مامایی** **نام درس**: جمعیت و فرزندآوری

تعداد واحد: ۲ **نوع واحد**: نظری

پیش‌نیاز: - **زمان برگزاری کلاس**: **روز**: یکشنبه **ساعت**: ۱۵-۱۳ **مکان برگزاری**: کلاس شماره ۴، دانشکده پرستاری و مامایی

مشخصات مدرسان درس:

	نام و نام خانوادگی	تخصص	گروه آموزشی	تلفن همراه	سهم مدرس از درس (٪)
استاد مسوول*	دکتر حدیث سوری نژاد	دکترای تخصصی سلامت باروری	مامایی	۰۹۱۶۹۸۴۸۲۳۱	۱۰۰
سایر مدرسان*	ندارد	-	-	-	-

اطلاعات فراگیران:

مقطع و رشته‌ی تحصیلی: ترم ۵ کارشناسی پیوسته مامایی **تعداد**: ۲۱ نفر

شرح دوره (درس):

در طول این دوره دانشجویان ضمن آشنا شدن با وضعیت جمعیتی ایران و ظهور مسائل و چالش های جمعیت شناختی ایران، قانون برنامه توسعه و قانون منصوب" حمایت از خانواده و جوانی جمعیت" و جهت گیری های اساسی قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت و تحلیل آن؛ با پیامدهای کاهش فرزندآوری، تک فرزندی، پیامدهای جسمی-روانی و قانونی سقط جنین (قتل جنین) برای مادر و خانواده و عاملان آن و پیامدهای پیری جمعیت آشنا می گردند.

ارائه درس با محوریت جلسات حضوری انجام می‌شود و از بستر آموزش مجازی به عنوان مکمل استفاده خواهد شد. روند یاددهی–یادگیری بر سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی استوار است و تلاش می‌شود دانشجویان در تحلیل مباحث جمعیتی و پیامدهای کاهش رشد جمعیت مشارکت فعال داشته باشند. از دانشجویان انتظار می‌رود در کلاس به‌موقع حاضر شوند، در بحث‌ها مشارکت کنند، تکالیف تعیین‌شده را در زمان مقرر انجام دهند و برای مطالعه و پاسخ‌گویی به فعالیت‌های یادگیری، از منابع معرفی‌شده استفاده کنند.

توانمندی‌ها یا فعالیت‌های مورد انتظار از فراگیران در پایان درس:

۱) با وضعیت جمعیتی ایران و ظهور مسائل و چالش های جمعیت شناختی ایران آشنا شود.
۲) با آینده کمی و کیفی جمعیت ایران آشنا شود.
۳) تغییرات سیاست گذاری های جمعیتی و اسناد مرتبط مانند سیاست های کلی جمعیت و سیاست های کلی خانواده ابلاغی مقام معظم رهبری را بیان نماید.
۴) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت را شرح دهد.
۵) جهت گیری های اساسی قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت را مورد بحث قرار دهد.
۶) با فرزندپروری و روش های تربیت فرزندان آشنا شود.
۷) پیامدهای کاهش فرزندآوری، تک فرزندی و چالش های فرزندآوری را فهرست نماید.
۸) ارتباط اقتصاد سلامت و باروری را مورد بحث قرار دهد.

۹) با نحوه مدیریت بارداری های پیش بینی نشده آشنا شود و اهمیت آن را درک نماید.
۱۰) پیامدهای جسمی-روانی و قانونی سقط جنین (قتل جنین) برای مادر و خانواده و عاملان آن را شرح دهد.
۱۱) پیامدهای پیری جمعیت را بیان نماید.
۱۲) اهمیت یادگیری پیامدهای پیری جمعیت را درک نماید.
۱۳) با مراکز مردمی نفس و شبکه حامیان جنین اشنا شود.
۱۴) مسئولیت های اجتماعی پزشکان، ماماها و دست اندرکاران ضامن سلامتی در حوزه جمعیت را شرح دهد.

اهداف کلی درس:

تبیین سلامت باروری و سیاست های کلی جمعیتی و تحلیل قانون حمایت از خانواده و جمعیت

الف) در حیطه شناختی:

۱) مفاهیم سلامت باروری و وضعیت جمعیتی ایران، روند شاخص‌های باروری، رشد، ساخت سنی و چالش‌های جمعیت‌شناختی را توصیف و تحلیل کند.
۲) آینده کمی و کیفی جمعیت ایران را بر اساس سناریوهای باروری، مرگ‌ومیر و مهاجرت پیش‌بینی و مقایسه کند.
۳) تغییرات سیاست‌گذاری جمعیتی و اسناد مرتبط مانند سیاست‌های کلی جمعیت و سیاست‌های کلی خانواده ابلاغی مقام معظم رهبری را بیان، طبقه‌بندی و مقایسه کند.
۴) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت را شرح دهد و جهت‌گیری‌های اساسی آن را تحلیل، نقد و اولویت‌بندی کند.
۵) فرزندپروری و روش‌های تربیت فرزندان را توضیح دهد و سبک‌های مختلف تربیتی را مقایسه کند.
۶) پیامدهای کاهش فرزندآوری، تک‌فرزندی و چالش‌های فرزندآوری را فهرست، دسته‌بندی و تحلیل کند.
۷) ارتباط اقتصاد سلامت و باروری و اثر عوامل اقتصادی بر تصمیم فرزندآوری را تحلیل کند.
۸) نحوه مدیریت بارداری‌های پیش‌بینی‌نشده و اهمیت آن را توضیح دهد و پیامدهای جسمی-روانی و قانونی سقط جنین (قتل جنین) را برای مادر، خانواده و عاملان شرح دهد.
۹) پیامدهای پیری جمعیت را بیان کند و اهمیت یادگیری آن را در تصمیم‌گیری حرفه‌ای توضیح دهد.
۱۰) مراکز مردمی نفس و شبکه حامیان جنین را شناسایی و نقش آن‌ها را توضیح دهد و مسئولیت‌های اجتماعی پزشکان، ماماها و دست‌اندرکاران سلامت را در حوزه جمعیت شرح دهد.

ب) در حیطه عاطفی:

۱) نسبت به مسائل و چالش‌های جمعیتی و آینده کمی و کیفی جمعیت حساس شود و نگرش مسئولانه و آینده‌نگر پیدا کند.
۲) به مبانی ارزشی و حقوقی سیاست‌های کلی جمعیت و خانواده و قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت احترام بگذارد و نسبت به رعایت آن متعهد شود.
۳) به خانواده، فرزندآوری، فرزندپروری مثبت و سلامت روان خانواده ارزش بدهد.
۴) اهمیت اقتصاد سلامت و باروری و عدالت در دسترسی به خدمات سلامت باروری را ارزش‌گذاری کند.
۵) نگرش غیرقضاوتی، حمایتی و محترمانه به فرد دارای بارداری پیش‌بینی‌نشده داشته باشد.
۶) نسبت به آسیب‌های جسمی-روانی سقط و کرامت مادر و جنین همدلی و ارزش‌گذاری نشان دهد.
۷) اهمیت و فوریت پیری جمعیت را درک کند و به یادگیری مادام‌العمر و به‌کارگیری آن در تصمیم‌گیری حرفه‌ای متعهد شود.
۸) از حمایت جنین و خانواده‌های در معرض خطر، حمایت عاطفی و ارزشی کند و مسئولیت‌پذیری اجتماعی و حرفه‌ای را در حوزه جمعیت درونی نماید.

ج) در حیطه روانی حرکتی:

۱) متن اسناد بالادستی و مواد قانون را جستجو، استخراج، خلاصه‌سازی و در قالب جدول تحلیل کند.
۲) فهرست پیامدهای کاهش فرزندآوری و تک‌فرزندی را در قالب اینفوگرافیک یا پمفلت آموزشی تولید کند.
۳) مسیر مشاوره، حمایت و ارجاع در بارداری پیش‌بینی‌نشده و فرآیند ارجاع به مراکز نفس و شبکه حامیان جنین را شبیه‌سازی و ثبت کند.

۴) مهارت اطلاع‌رسانی اخلاقی و قانونی و مشاوره پس از سقط را ایفای نقش کند.
۵) مسئولیت‌های حرفه‌ای خود را مطابق قانون، اخلاق و پروتکل در سناریوهای بالینی اجرا کند.

تعیین سهم و نقش دو جزء حضوری و الکترونیک:

- **آیا امکان برگزاری تمامی جلسات درس را به شکل حضوری دارید؟**

بله ☒ خیر ☐

- **کلاس آنلاین همزمان***

- آیا برای درس کلاس آنلاین* در نظر گرفته‌اید؟ بله ☐ خیر ☒

تعداد جلسات مد نظر:-

نحوه ارزشیابی دانشجو و سهم هر کدام از فعالیت‌های مختلف دانشجو:

ردیف	فعالیت	نمره از بیست
۱	انجام تکالیف در سامانه مدیریت یادگیری	۴
۲	شرکت در گفتگو یا فوروم	-
۳	حضورفعال در کلاس‌های مجازی آنلاین یا حضوری	۱
۴	ارزشیابی مستمر	۵
۵	امتحان پایان ترم	۱۰
۶	سایر (نام ببرید)	

نوع آزمون:

تشریحی ☒ پاسخ کوتاه ☐ چندگزینه‌ای ☒ جور کردنی ☐ صحیح- غلط ☐

سایر موارد (لطفا نام ببرید):

پیش‌نیازهای یادگیری:

پیش‌نیاز رسمی ندارد. آشنایی عمومی دانشجو با مفاهیم پایه مامایی و محیط حرفه‌ای برای مشارکت در بحث‌ها مفید است.

قوانین و مقررات کلاس (در جلسات آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

- جلسات حضوری: حضور به‌موقع، مشارکت فعال در بحث‌ها، انجام تکالیف و رعایت نظم و احترام متقابل.
- جلسات آفلاین سامانه: مطالعه محتوای بارگذاری‌شده و انجام تکالیف در مهلت تعیین‌شده.
- جلسات آنلاین همزمان: در طرح قبلی پیش‌بینی نشده است؛ در صورت برگزاری جبرانی، حضور و مشارکت فعال الزامی خواهد بود.

شیوه‌ها یا استراتژی‌های تدریس:

سخنرانی ☒ سخنرانی برنامه ریزی شده ☐ پرسش و پاسخ ☒

بحث گروهی ☒ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) ☒ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL) ☐

سایر موارد:

منابع درس:

۱- آیا کتاب خاصی برای معرفی به دانشجویان به عنوان منبع درسی در نظر دارید؟ بله ☒ خیر ☐

در صورت وجود جدول زیر را تکمیل کنید:

مشخصات کتاب شامل عنوان، نویسندگان،مترجمین، انتشارات، سال و نوبت چاپ	صفحات و فصل‌های مشخص شده برای آزمون
فرصت جمعیت (با موضوع چشم انداز تحولات جمعیت در ایران)، محمد فولادی وندا، انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)	مطابق مباحث ارائه‌شده در جلسات
کتاب دو نیم (درسنامه تربیت کنشگر جمعیت)، جمعی از پژوهشگران حوزه خانواده و جمعیت، انتشارات ادباء	مطابق مباحث ارائه‌شده در جلسات
کتاب سقط جنین از منظر اخلاقی، علیرضا آل بویه، انتشارات سمت	مطابق مباحث ارائه‌شده در جلسات
کتاب درسنامه مفاهیم و ابعاد جمعیت، علی ابوترابی، انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)	مطابق مباحث ارائه‌شده در جلسات
متن قانون " حمایت از خانواده و جوانی جمعیت " چاپ مرکز مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی	مطابق مباحث ارائه‌شده در جلسات

۲. آیا مقاله خاصی برای معرفی به دانشجویان به عنوان منبع درسی در نظر دارید؟ بله ☒ خیر ☐

در صورت وجود مشخصات کامل مقاله را بنویسید.

مشخصات مقاله شامل عنوان، نویسندگان، مجله، سال و شماره انتشار و صفحات	نحوه دسترسی دانشجویان به مقاله
DE VRIES, J. I. P.; FONG, B. F. Normal fetal motility: an overview. *Ultrasound in Obstetrics and Gynecology: The Official Journal of the International Society of Ultrasound in Obstetrics and Gynecology*, 2006, 27.6: 701-711.	https://scholar.google.com/scholar?hl=fa&as_sdt=0%2C5&q=DE+VRIES%2C+J.+I.+P.%3B+FONG%2C+B.+F.+Normal+fetal+motility%3A+an+overview.+Ultrasound+in+Obstetrics+and+Gynecology%3A+The+Official+Journal+of+the+International+Society+of+Ultrasound+&btnG=

۴. آیا برای درس خود اسلایدهای مباحث را نیز ارائه می‌دهید؟

بله، تمام مباحث ☒ بله، برخی از مباحث ☐ خیر ☐

۵. در صورتی که در نظر دارید محتوای دیگری (مانند کتاب، جزوه و ...) را به عنوان **منبع مطالعه بیشتر** (و نه به عنوان منبع اصلی آزمون) به دانشجویان معرفی کنید، مشخصات کامل آن را ذکر کنید (در صورتی که این محتوا کتاب یا منبعی نیست که دانشجویان در دسترس دارند، **فایل** آن را نیز برای ارائه در سایت، ضمیمه نمایید).

۱) مبانی نظری جمعیت، یاسر صولتی، انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

۲) دستورالعمل های اجرایی وزارت بهداشت در دستیابی به قانون " حمایت از خانواده و جوانی جمعیت " و سایر منابع معتبر

تکالیف و پروژه‌های دانشجویان:

• پروژه پایان ترم:

آیا برای درس خود پروژه پایان ترم در نظر گرفته‌اید؟ بله☒ خیر ☐

در صورت پاسخ مثبت شرح مختصر و هدف از ارائه آنها را شرح دهید:

عنوان: ....

اهداف پروژه:

دانشجو در پایان پروژه بتواند:

•تکالیف طول ترم

برای تنظیم تکالیف توجه کنید که زمان شروع ترم از زمان بلوک حضوری است و تا ده روز مانده به امتحانات پایان ترم ادامه دارد. لطفاً به تقویم تحصیلی نیم سال توجه کرده و زمان‌بندی مناسبی در تکالیف درس خود لحاظ نمایید.

شماره	عنوان تکلیف	شرح تکلیف
۱	مشاهده و نقد مستند زمستان جمعیتی	مستند «زمستان جمعیتی» (Demographic Winter) محصول سال ۲۰۰۸ به کارگردانی ریک استات، به بررسی علل و پیامدهای پدیده «باروری زیر سطح جانشینی» در سطح جهان می‌پردازد. این مستند را مشاهده کرده و به سؤالات زیر پاسخ دهید: ۱ .مستند «زمستان جمعیتی» چه روایتی از کاهش باروری ارائه می‌دهد و بر چه مفروضات نظری استوار است؟ ۲ .فیلم از چه ابزارهای رسانه‌ای برای متقاعدسازی استفاده می‌کند و چه دیدگاه‌هایی را نادیده می‌گیرد؟ ۳ .سیاست‌های برآمده از این فیلم چیست و چه پیامدهای اخلاقی، جنسیتی و اقتصادی دارد؟
۲	آشنایی با مراکز مردمی نفس و شبکه حامیان جنین	مطالعه وپژوهش در زمینه مراکز مردمی نفس و شبکه حامیان جنین
۳	مقایسه سیاستهای تشویقی کشورهای درحال توسعه و توسعه یافته و نقش انها بر پیامدهای جمعیتی	مطالعه تطبیقی و مقایسه سیاستهای تشویقی در کشورهای مختلف

خودآزمون‌ها

۱. آیا برای درس خودآزمون در نظر گرفته‌اید؟ بله ☐ خیر ☒

در صورت وجود تعداد و نوع خودآزمون‌ها را ذکر کنید (فایل سوالات و پاسخ‌های تشریحی پیش بینی شده خود را ضمیمه نمایید).

شماره آزمون	عنوان آزمون	نوع آزمون

۱		
۲		
۳		

سایر فعالیت‌های یادگیری:

- آیا برای درس اتاق بحث در نظر گرفته‌اید؟ بله ☐ خیر ☒

موضوع (های) بحث:

-۱

-۲

-۳

- آیا برای درس گفتگوی همزمان در نظر گرفته‌اید؟ بله ☐ خیر ☒

موضوع (های) گفتگو:

-۱

-۲

-۳

جدول زمان‌بندی ارائه مباحث یا موضوعات درس:

جدول زمان‌بندی ارائه برنامه درس

ردیف	تاریخ	عنوان جلسه	شیوه ارائه جلسه			فعالیت‌های تکمیلی جلسات آفلاین			ساعت برگزاری	مدرس
			حضوری	آنلاین	آفلاین	خودآزمون	تکلیف	گفتگو		
۱	۱۴۰۵/۶/۲۹	تاریخچه تحولات جمعیتی در ایران	*						۱۳-۱۵	دکتر سوری نژاد
۲	۱۴۰۵/۷/۵	مروری بر شاخص های جمعیتی و آینده کمی و کیفی جمعیت در ایران و جهان	*						۱۳-۱۵	دکتر سوری نژاد
۳	۱۴۰۵/۷/۱۲	عوامل موثر بر رشد جمعیت و فرزندآوری در ایران	*				*		۱۳-۱۵	دکتر سوری نژاد
۴	۱۴۰۵/۷/۱۹	پیامدهای ناشی از پیری جمعیت و سالمندی در سطح کلان	*						۱۳-۱۵	دکتر سوری نژاد
۵	۱۴۰۵/۷/۲۶	ابعاد اقتصادی کاهش رشد جمعیت	*						۱۳-۱۵	دکتر سوری نژاد

۶	۱۴۰۵/۸/۳	تمابلات و الگوهای باروری و تعیین کننده های موثر بر آن	❋						۱۳-۱۵	دکتر سوری نژاد
۷	۱۴۰۵/۸/۱۰	اشکال خانواده، الگوهای نگرشی به ازدواج، خانواده و ...								دکتر سوری نژاد
۸	۱۴۰۵/۸/۱۷	فرزندپروری و تربیت فرزندان	❋						۱۳-۱۵	دکتر سوری نژاد
۹	۱۴۰۵/۸/۲۴	مشکلات خانواده های تک فرزند و بدون فرزند و پیامدهای ناشی از آن							۱۳-۱۵	دکتر سوری نژاد
۱۰	۱۴۰۵/۹/۱	فرزندپروری از دیدگاه قران کریم، ائمه اطهار و نهج البلاغه	❋						۱۳-۱۵	دکتر سوری نژاد
۱۱	۱۴۰۵/۹/۸	تبیین قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت	❋				❋		۱۳-۱۵	دکتر سوری نژاد
۱۲	۱۴۰۵/۹/۱۵	ابعاد پزشکی و بهداشتی جمعیت	❋						۱۳-۱۵	دکتر سوری نژاد
۱۳	۱۴۰۵/۹/۲۲	مدیریت بارداری های پیش بینی نشده	❋						۱۳-۱۵	دکتر سوری نژاد
۱۴	۱۴۰۵/۹/۱۵	آشنایی با پیامدهای جسمی-روانی و قانونی سقط جنین (قتل جنین) برای مادر، خانواده و عاملان آن و ابعاد مختلف آن		❋			❋		۱۳-۱۵	دکتر سوری نژاد
۱۵	۱۴۰۵/۹/۲۹	شیردهی و تاثیر جنبه های عاطفی و اجتماعی آن بر سلامت مادر و نوزاد	❋						۱۳-۱۵	دکتر سوری نژاد
۱۶	۱۴۰۵/۱۰/۶	مسئولیت های اجتماعی پزشکان، ماماها و دست اندرکاران ضامن سلامتی در حوزه جمعیت		❋			❋		۱۳-۱۵	دکتر سوری نژاد